Kálvária

Szárnyasoltár merevszárnya (?)

Alkotó	Bajor tanultságú mester (?)
Készítés ideje	1450–1460
Anyag	fa
Technika	tempera, aranyozott
Méretek	magasság: 164,5 cm szélesség: 84,5 cm mélység: 1,2 cm
Felirat	A százados feje fölötti írásszalagon “Vere filius Dei erat iste” (Mt 27, 54)
Leltári szám	55.442
Egyéb	fenyő (?)

Leírás

A három függőleges deszkából összeállított fatáblára festett sokalakos Kálvária-ábrázolás arányai alapján eredetileg talán szárnyasoltár merevszárnya, vagy annak része volt. A táblakép enyhén megcsonkított, körülvágott, több helyen átfestett, háttere teljes egészében újraaranyozott.

A százados feje fölötti írásszalagon “Vere filius Dei erat iste” (Mt 27, 54) felirat olvasható. A festmény stílusán németalföldi hatás érezhető, Szent János Evangélista és Mária kettősének előképe minden kétséget kizáróan Rogier van der Weyden alkotásaihoz köthető. A legfrissebb szakirodalom bajor mester alkotásaként határozta meg a képet. A jobb alsó sarokban olvasható ligatúrás HB monogramm és 1522-es dátum minden bizonnyal utólagos.

Proveniencia

Ipolyi gyűjtemény. Johann Friedrich Fromm gyűjteményéből (No 408) vásárolta meg Ipolyi Arnold. “97. Tryptychon közepe: a Kalvária, igen sok alakkal. Az előtérben két pribék az Úr ruhájáért dulakodik. XV-XVI. sz. Deszkán sok átfestéssel.” (Lakatos-Balla 291)

Bibliográfia

• Varga Ágota: Acquisitions by Arnold Ipolyi from the Johann Friedrich Fromm collection in Cologne. In: Gest en Gratie. Essays Presented to Ildikó Ember on Her Seventieth Birthday. Budapest 2012, 168.
• Cséfalvay Pál, szerk.: Keresztény Múzeum, Esztergom. Budapest, 1993. Corvina, 37.
• Mucsi András: Az esztergomi Keresztény Múzeum Régi Képtárának katalógusa. Budapest, 1975, Corvina, 24. 105.
• Végh János: XV. századi német és cseh táblaképek magyarországi múzeumokban. Budapest 1967, 34. sz.
• Boskovits Miklós-Mojzer Miklós-Mucsi András: Az esztergomi Keresztény Múzeum képtára (Budapest, 1964. Akadémiai Kiadó), 156 (Felső ausztriai festő 1450-60).
• "Stange, Alfred: Deutsche Malerei der Gotik. München-Berlin I - XI, 1934 - 1961", 102. (közel áll a hallstatti Passió-oltár mesteréhez; valószínűleg ugyanettől a mestertől való a linzi Landesmuseum Kálvária-képe. Az esztergomi tábla erőteljesebben bajor hatású; felső ausztriai).
• Mojzer Miklós: Az esztergomi Keresztény Múzeum képtárának útmutatója, Budapest, 1958,, 14.
• Magyarország műemléki topográfiája I. Esztergom 1. Esztergom műemlékei (összeállította: Genthon István; Budapest 1948), 119. (Közép Rajna vidéki festő, 1450 k.).

• Elek Artúr: A Szépművészeti Múzeum Évkönyve. In: Nyugat15/1 (1932), 44.
• Éber László: A Szépművészeti Múzeum VI Évkönyve. In: Magyar Művészet 7 (1932), 319.
• Kampis Antal: Az Országos Magyar Szépművészeti Múzeum Évkönyvei. VI. 1929-1930. In: Archaeologiai Értesítő 45 (1931), 280.
• Ludwig Baldass: Két középrajnai festmény magyar múzeumokban. In: A Szépművészeti Múzeum évkönyvei 6 (1929-30), 89-90 (a “Darmstadti passió mesteré”-nek követője, 1450-60k.).
• O. Benesch: Die Fürtserzbischöfliche Gemäldegalerie in Gran. Belvedere 14. 1929., 68. (salzburgi bajor iskola)

